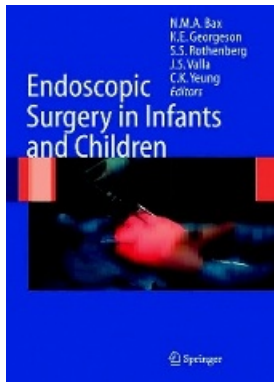

RECENSIONER

Nytt referensverk inom minimalinvasiv barnkirurgi

Endoscopic surgery in infants and children. 833 sidor.

Författare: Klaas N M A Bax, Keith E George-son, Steve S Rothenberg, Jean-Stéphane Valla, CK Yeung.

Förlag: Springer-Verlag 2008.
ISBN 978-3-540-00115-7.

Recensent: Jan F Svensson, barnkirurg, Astrid Lindgrens Barnsjukhus, Stockholm.

Denna bok är en utveckling snarare än en ny upplaga av boken »Endoscopic surgery in children« som gavs ut 1999 av delvis samma författare. Bokens tillväxt både i storlek och i antalet kapitel kan ses som tecken på den snabba utveckling som minimalinvasiv kirurgi (MIK) på barn har genomgått under de senaste åren; från den första rapporten om diagnostisk laparoskopi 1976 via den första laparoskopiska appendektomi på barn 1991 till ett antal centras rutinmässiga torakoskopiska kirurgi vid esofagusatresi och diafragmabräck i dag.

Det är intressant att samtliga redaktörer som är tidiga pionjärer inom MIK på barn fortfarande finns i fronten av såväl forskning som klinisk utveckling. Författarna i övrigt utgör även de en imponerande samling specialister inom respektive område.

Utvecklingen av MIK på barn har gått snabbt, och alla barnkirurger är inte, kanske med viss rätta, övertygade om dess fördelar. Många ifrågasätter säker-

het, kvalitet och kostnadseffektivitet. Av naturliga skäl baserar sig dessa skilljaktigheter delvis på egen kunskap, kompetens och erfarenhet.

Således finns det »troende« och »icke-troende« barnkirurger vad gäller MIK. Bokens författare är av naturliga skäl samtliga »troende«, och detta genomsyrar många av kapitlens diskussioner som ibland är positiva i överkant.

Boken är uppdelad i sektionerna »Basics«, »Neck«, »Chest«, »Abdomen«, »Diaphragm«, »Abdominal wall«, »Adrenal gland«, »Urogenital tract«, »Ortopedic surgery« och »Fetal surgery«.

»Basics« omfattar bland annat den viktiga frågan »Why endoscopic surgery?« och ett av bokens viktigaste kapitel »Ergonomics of task performance in endoscopic surgery«.

Det är recensentens bestämda åsikt att en stor del av ovljan att ägna sig åt MIK beror på att man upplever det som krångligt, omständligt och svårt att komma åt med dåliga arbetsställningar, allt som försämrar arbetet och ibland försämrar resultatet. Efter att ha läst och applicerat informationen i ovanstående kapitel kommer det inte längre att vara ett problem.

Sektionen »Neck« innehåller endast ett kapitel, »Cervicoscopy, a minimally invasive approach for the thyroid, parathyroid and thymus in children«. Här noteras också en av bokens mer försiktiga konklusioner vad gäller värdet av MIK, vid tyreoidektomi och paratyreoidektomi. Däremot framhålls cervikoskopisk tymektomi som överlägsen jämfört med öppen teknik, då man undviker en sternotomi med en fullgod, kanske överlägsen insyn.

Sektionen »Chest« innehåller 20 kapitel och beskriver allt från mer vedertagna procedurer såsom torakoskopisk empyemutrymning till det mer ovanliga barnkirurgiska ingreppet mot palmar hyperhidros. Sektionen innehåller också ett läsvärt kapitel om anestesi vid torakoskopi skrivet av Randall Clark, barnanestesiolog som arbetar med Steve Rothenberg, en av de absolut främsta barnotorakoskopisterna i världen.

Abdomens 41 kapitel spänner även de över ett vitt spektrum av procedurer där

laparoskopisk appendektomi och pyloromyotomi får räknas som de enkla och anorektoplastik för höga anorektala missbildningar som en av de mer avancerade.

Här finns även ett kapitel om Kasai portoenterostomi för gallvägsatresi. Författarna beskriver sina resultat som uppmuntrande och förutspår en positiv utveckling. I dag finns dock relativt starkt konsensus att portoenterostomi för gallvägsatresi inte bör utföras laparoskopiskt, då antalet patienter som behöver tidig levertransplantation ökar signifikant när operationen görs laparoskopiskt.

Den tredje stora sektionen innehåller 27 kapitel om urologiska ingrepp. Det var inom barnurologin under mitten av 1970-talet som laparoskopi på barn först började användas för diagnostik av intraabdominell testis. Utvecklingen av den mer operativa laparoskopin har dröjt av flera skäl men är nu på stark frammarsch och beskrivs utförligt. Det som saknas i denna sektion är möjligen en beskrivning av den robotassisterade pyeloplastiken, som enligt vissa är att föredra.

Alla kapitel som beskriver kirurgiska tekniker är uppbyggda på samma sätt med rekommendation av operations-teamets placering kring bordet och portplacering. De flesta kapitlen ger fullgod information för att en skolad laparoskopist ska kunna genomföra laparoskopisk barnkirurgi. Operationsbilder beskriver nyckelmomenten och sedan avslutas med resultat och diskussion.

Få referenser i boken är yngre än fem år och ganska mycket har hänt sedan dess, både starkare evidens till MIKs fördel och sådant som talar tydligt emot. Detta är dock inget ovanligt i dagens snabba utveckling och påverkar de allra flesta kapitel ringa.

Detta är den mest kompletta beskrivningen av MIK på barn som finns att tillgå, och den är upplagd på ett mycket lättläst sätt. Den rekommenderas för alla som ägnar sig åt kirurgi på barn och ungdomar och kan förhoppningsvis bespara ett antal barn större årr på torax och på buken än vad som är nödvändigt för att uppnå en fullgod kirurgisk kvalitet. ■